

Hyvinvointipalvelut

Vastuuhenkilö: hyvinvoinnin palvelualuejohtaja (1.1.2026 alkaen rehtori-sivistysjohtaja)

Sivistystoimi

Toiminnan kuvaus ja katsaus toimintavuoteen 2025

Hyvinvoinnin palvelualue (1.1.2026 alkaen sivistyspalveluiden palvelualue) tuottaa sivistykseen, koulutukseen, kasvatukseen, vapaaseen sivistystyöhön, varhaiskasvatukseen, hyvinvointiin ja terveyteen, kotoutumiseen, kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotyöhön liittyviä lakisääteisiä palveluita.

Hyvinvoinnin palvelualue koostuu koulutoimesta (sis. esi- ja perusopetus, lukio), varhaiskasvatuspalveluista sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluista (sis. kirjasto, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimet, vapaa sivistystyö, kotoutuminen ja hyte-työ). Hyvinvointipalveluihin kuuluu myös joukkoliikenne. Vastuualuejohtajina palvelualueella toimivat rehtori-sivistysjohtaja, apulaisrehtori, päiväkodinjohtaja sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapääällikkö.

Vuoden 2025 aikana sivistysjohdon hallintoa järjesteltiin osittain uudelleen. Lukuvuoden 2024–2025 aikana luokanopettaja teki osana tehtäviään apulaisrehtorin tehtäviä, lukuvuoden 2025–2026 alkaessa hän siirtyi kokonaan virka-apulaisrehtoriksi.

Vuoden 2025 alusta lähtien kotoutumispalveluiden kustannuspaikka siirrettiin hyvinvoinnin palvelualueen alle aiemmalta paikaltaan elinkeinopalveluiden alaisuudesta. Lisäksi vuoden 2025 talousarvioon luotiin kustannuspaikka hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Vuoden 2025 aikana sivistyspalveluissa oli menossa seuraavat hankkeet ja erityisavustukset: Osaava tulevaisuus – opetushenkilöstön osaamisen kehittyminen nousuun Pohjois-Savossa, Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2024–2027, Let's Harrastetaan vol 4!, Koulunuorisotyön startti Rautavaaralla, Rautis Liikkuu!, etsivän nuorisotyön valtionavustus,

Sivistystoimen toiminnassa ei tapahtunut vuonna 2025 merkittäviä muutoksia.

Sivistystoimen menot (3 390 343 €) olivat vuonna 2025 lähes talousarvion (3 386 545 €) mukaiset. Toimintatuloja kertyi 1 060 € budjetoitua enemmän.

Sivistystoimi pysyi hyvin vuoden 2025 budjetissaan, sillä sen nettomenot ylittivät talousarvion vain 2 738 eurolla.

Koulutoimi

Vastuuhenkilö: rehtori-hyvinvoinnin palvelualuejohtaja (1.1.2026 alkaen rehtori-sivistysjohtaja)

Koulukeskuksen henkilöstömäärässä tapahtui pieniä muutoksia vuonna 2025. Kuntaan vakinaistettiin yksi vakituinen koulunkäynnin ohjaaja. Lisäksi palkattiin yksi määräaikainen resurssiopettaja lukuvuoden 2025–2026 ajaksi valtion koulutuksellisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen myöntämän hankerahoituksen avulla.

Koulutoimen toiminta säilyi vuoden 2025 aikana pääosin edellisen toimintavuoden kaltaisena. Esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä on 2025–2026 lukuvuonna 118 (edellisvuonna 115). Perusopetuksen luokkien määrä pysyi samana. Elokuussa 2024 alkanut Osaava tulevaisuus -hanke sai jatkoa. Osaava tulevaisuus –

opetushenkilöstön osaamisen kehittyminen nousuun Pohjois-Savossa -hankkeen tarkoituksena on vahvistaa opetushenkilön osaamista ja sitä kautta kehittää Rautavaaran yhtenäiskoulun toimintaa.

Toisena hankkeena käynnistyi Aluehallintoviraston tukema Harrastamisen Suomen Mallin mukainen Let's harrastetaan vol 4! -hanke, jonka avulla kehitetään paikallista harrastustoimintaa. Hankkeen tarkoituksena on mahdollistaa maksuton harrastus lapsille ja nuorille koulupäivän yhteydessä.

Vuonna 2025 lukion opiskelijamäärä kasvoi edellisvuodesta. Lukuvuoden 2025–2026 alussa opiskelijoita oli yhteensä 39, joista ensimmäisellä vuosikurssilla aloitti 15 opiskelijaa. Yhteistyötä Finest Future -yrityksen kanssa jatkettiin, ja syksyllä 2025 opintonsa aloitti seitsemän (7) uutta kansainvälistä opiskelijaa. Lukiossa käynnistyi elokuussa 2024 Yhdessä tukien – kohti uutta oppimisen tukea -hanke. Oppimisen tuen kehittämiseen lukiokoulutuksessa kohdennettu hanke kestää vuoden 2026 toukokuuhun asti ja sitä toteutetaan yhteistyössä lisälmen Lyseon kanssa.

Koulutoimi (ml. joukkoliikenne) alitti talousarvioon varatun budjettinsa –388,90 eurolla.

Varhaiskasvatus

Vastuhenkilö: päiväkodin johtaja

Vuonna 2025 aikana varhaiskasvatuksen henkilöstössä tapahtui seuraavat muutokset: uusi päiväkodin johtaja aloitti tammikuussa ja syksyllä 2025 palkattiin uusi määräaikainen lastenhoitaja ajalle 1.9.2025–31.5.2026. Lastenhoitaja palkattiin valtion myöntämällä avustuksella, jonka tarkoituksena on edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta varhaiskasvatuksessa.

Päiväkodissa työskenteli vuoden 2025 lopussa päiväkodin johtajan lisäksi vakituisessa työsuhteessa varhaiskasvatuksen opettaja sekä kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, joista yksi työskenteli 50-prosenttisella työajalla. Lisäksi varhaiskasvatukseen hankittiin varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelua 1–2 päivänä viikossa ostopalveluna, koska oman varhaiskasvatuksen opettajan rekrytoinnissa ei yrityksestä huolimatta onnistuttu.

Vuonna 2025 varhaiskasvatuksessa olevien lasten lapsilukumäärässä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia. Perhepäivähoidon lapset siirtyivät kesän 2025 aikana päiväkotiin.

Varhaiskasvatus ylitti talousarvioon varatun budjettinsa 7 050,14 eurolla.

Kulttuuri- ja vapaa-aika

Vastuhenkilö: kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen henkilöstössä tapahtui pieniä muutoksia. Henkilöstö pysyi muuten samana, mutta toukokuussa kulttuuri- ja kirjastopalveluissa aloitti siviilipalvelusmies ja lokakuussa 2025 nuorisopalveluissa aloitti koulunuorisotyöntekijä. Siviilipalvelusmiehestä koituvat kustannukset mahtuivat aiemmin suunniteltuun käyttötalouteen, ja koulunuorisotyöntekijän palkasta enemmistö tulee kahden hankkeen kautta.

Rautavaarapäivät 27.–29.6.2025 oli vuoden suurin kunnan järjestämä tapahtuma. Rautavaarapäivistä saatu palaute oli erinomaista, mutta tapahtumalla on myös kasvavan tapahtuman haasteita.

Rautavaaran yhdistyskenttä on aktiivinen. Yhdistykset järjestävät tapahtumia, kerhoja ja liikuntatoimintaa. Liikuntatoimintaa kunnan alueella järjestää muutama aktiivinen yhdistys. Ohjauspalkkioita saivat Ala-Luostan Maamiesseura (40 ohjauskertaa), Rautavaaran Raiku (250 ohjauskertaa), Rautavaaran nuorisosirkus (36 ohjauskertaa), Koillis-Savon Sulka (23 ohjauskertaa) ja Rautavaaran Invalidit (42 ohjauskertaa). Yhteensä ohjauskertoja vuonna 2025 oli 391 (vuonna 2024 ohjauskertoja oli 457, vuonna 2023 taasen 423).

Kirjaston kävijämäärät todennäköisesti laskivat aiemmista vuosista. Kirjastossa oli yhteensä 20 000 kävijää (27 269 kävijää vuonna 2024, 19 625 kävijää vuonna 2023, 14 273 vuonna 2022). Keskellä vuotta kirjastojärjestelmän kävijämittari lakkasi ilmoittamasta lukuja, joten virallinen kävijöiden määrä on 10 077. 20 000 kävijää perustuu ovimittarin kokonaislukuun, josta on vähennetty vuosien 2019–2024 kävijämäärät, joten luku 20 000 kävijästä ei ole tarkka eikä lukua voi suoraan verrata vuoden 2024 lukuun. Lainauksien määrä laski hieman. Vuonna 2025 kokonaislainauksien määrä oli 15 344 lainaa (15 818 lainaa vuonna 2024, 15 036 lainaa vuonna 2023). Kirjastossa järjestettiin kymmenen (10) näyttelyä, minkä lisäksi järjestettiin yksi näyttely kunnantalolla.

Vapaa sivistystyö eli kansalaisopistopalvelut Rautavaaralla toteuttaa Kuopion kansalaisopisto ostopalveluna. Kursseja suunniteltiin 59 (50 vuonna 2024, 51 vuonna 2023), joista 41 toteutui (37 vuonna 2024, 41 vuonna 2023). Kurseille osallistui yhteensä 309 opiskelijaa (386 opiskelijaa vuonna 2024, 335 opiskelijaa vuonna 2023). Yksittäinen ihminen on voinut osallistua useammalle kurssille vuoden aikana. Toteutuneiden tuntien määrä kasvoi ja ylitti koronapandemiaa edeltäneen tason. Kasvun varaa on kuitenkin edelleen, sillä Rautavaara on valmistautunut vuosittain tilaamaan Kuopion kansalaisopistolta 1 100 opetustuntia (toteutuneiden määrä 958).

Vuosi	Rautavaara
2025	958
2024	868
2023	944
2022	934
2021	884
2020	717
2019	924

Rautavaaran kunnan asukasluku oli vuoden 2024 lopussa 1 413 henkilöä, josta ulkomaan kansalaisten osuus oli 1,9 %. Heistä suurimmat ryhmät ovat opiskeluperusteisesti maassa olevat lukion opiskelijat sekä tilapäistä suojelua saavat ukrainalaiset. Hieman alle puolet Rautavaaran lukion opiskelijoista tulee Suomen ulkopuolelta. Vuoden 2025 lopussa Rautavaaralla oli alle tusina tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista, joista kunta sai laskennallista korvausta. Rautavaaralla oli muutamia työperusteisesti maassa olevia ja vähäisesti muita maahanmuuttajia.

Rautavaaralla kotoutumispalvelut siirtyivät vuonna 2025 kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen alle. Kotoutumista koordinoi hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori (kotoutuminen 0.5 htv), joka toimi paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti kotoutumisen yhdyshenkilönä. Ohjausta ja neuvontaa annettiin yksilöllisesti ajanvarauksella suomeksi ja englanniksi, ja se oli maksutonta. Maahanmuuttajille järjestettiin "Tervetuloa Rautavaaralle" -iltatilaisuus elokuun loppupuolella. Kunnassa otettiin käyttöön Koto-AJ eli kotoutumisen asiakastietojärjestelmä vuoden 2025 alussa. Vuoden 2025 talousarvion toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet kotoutumispalveluiden osalta.

Uusi kotoutumislaki tuli voimaan 1.1.2025 samaan aikaan työllisyyspalveluiden uudistuksen kanssa. Molemmissa uudistuksissa kotoutumis- ja työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille, joiden tehtävä on entistä kattavammin edistää maahan muuttaneiden kotoutumista. Kuopion työllisyyspalvelualue vastaa työnhakija-asiakkaina olevien maahanmuuttajien palveluista.

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sai systemaattisemmat rakenteet vuoden 2025 aikana. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä, johon sisältyy ehkäisevä päihdetyö, kokoontui vuoden aikana viisi (5) kertaa. Kunnassa otettiin käyttöön Kaikukortti, jota jakavat kunnan puolelta hyvinvointi- ja kotoutumiskoordinaattori sekä erityisnuorisotyöntekijä. Rautavaaran kunta liittyi myös mukaan Mieliteko-ohjelmaan keväällä 2025. Rautavaaran kunta osallistui keväällä 2025 ensimmäisiin Väittämisen SM-kisoihin,

josta kunta sai voiton Suomen välittävimpanä kuntana. Vuoden loppupuolella kunta järjesti kaikille avoimet Koko kylän pikkujoulut, joissa yhdistystoimijat esittäytyivät. Järjestöfoorumia ei järjestetty, sillä sen yhdistykset eivät ole osoittaneet merkittävää kiinnostusta erilliseen järjestöfoorumiin tai vastaavaan tapahtumaan.

Nuorisotyö sai lokakuussa 2025 lisävahvistusta kahden hankkeen kautta palkattavasta koulunuorisotyöntekijästä. Toiminnassa otettiin käyttöön nuorisotyötä dokumentoiva Nuodo-järjestelmä. Nuorisotyössä on tehty kansainvälistä kuin myös maakuntarajat ylittävää yhteistyötä. Nuorisovaltuusto järjesti hieman toimintaa, mutta nuorisovaltuuston toimintaa ei ole saatu kovin säännölliseksi. Etsivää nuorisotyötä tekevä erityisnuorisotyöntekijä on ohjannut tuen tarpeessa ja elämän nivelvaiheissa olevia nuoria sekä ohjannut heitä tarvitsemiensa palveluiden pariin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimi alitti budjettinsa -3 924,14 eurolla.

Hyvinvointipalvelujen valtuustotason tavoitteiden toteutuminen 2025

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari tai indikaattori	Toteuma
Luontomatkailun kehittäminen			
Tavoite 1: Nuorisotyö panostaa leiritoimintaan ja yhteistyöhön.	<p>Toimenpide 1: Nuorisopalvelut järjestävät vähintään kolme (3) leiriä joko itse tai yhteistyössä muiden (yhdistykset, seurakunnat, nuorisokeskukset, toiset kunnat ja muut mahdolliset yhteistyökumppanit) kanssa.</p> <p>Toimenpide 2: Kansainvälisen nuorisotyön saralla järjestetään ainakin kaksi (2) toimintaa vuodessa.</p> <p>Toimenpide 3: Nuorisotyössä tähdätään maakuntarajat ylittävään yhteistyöhön.</p>	<p>Mittari 1: Vähintään kolme leiriä järjestetty/ei järjestetty.</p> <p>Mittari 2: Vähintään kaksi kansainvälistä toimintaa järjestetty/ei järjestetty.</p> <p>Mittari 3: Maakuntarajoja ylittävää yhteistyötä on kehitetty.</p>	<p>Mittari 1: Tavoite on toteutunut osittain. Järjestettiin yksi leiri. Leirejä yritettiin järjestää enemmän, mutta niihin ei riittänyt osallistujia.</p> <p>Mittari 2: Vähintään kaksi kansainvälistä toimintaa järjestetty. Osallistuttiin Poke the Globe -päivään Metsäkartanolla. Erityisnuorisotyöntekijä osallistui Partnership Building Activity -työntekijäliikkuvuuteen Georgiassa.</p> <p>Mittari 3: Tavoite on toteutunut. Erityisnuorisotyöntekijä osallistui nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön maakuntien välisiin verkostopäiviin. Mahdollisia yhteistyömuotoja on ideoitu Pohjois-Karjalan kuntien nuorisotyöntekijöiden kanssa. Rautavaaran nuorisotyössä on tehty yhteistyötä Hyvärilän</p>

			nuorisokeskuksen kanssa.
Paikkakunnalla käyvien viiptymän pidentäminen			
Tavoite 1: Kirjaston asema kunnan kulttuurisena keskuksen ja vierailukohteena	Toimenpide 1: Kirjasto kasvattaa profiiliaan koko kunnan kulttuurikeskuksena. Kirjastossa on läpi vuoden näyttelyitä, kuitenkin vähintään kymmenen (10) erillistä näyttelyä. Toimenpide 2: Kirjasto kasvattaa kävijämääriään.	Mittari 1: Kirjastossa on ollut läpi vuoden näyttelyitä, vähintään kymmenen (10) erilaista näyttelyä. Mittari 2: Kävijämäärä on kasvanut / ei ole kasvanut edellisvuodesta.	Mittari 1: Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana kymmenen (10) näyttelyä, minkä lisäksi yksi puukaiverrustoitä esittelevä näyttely kunnantalolla. Mittari 2: Tavoite ei toteutunut. Kirjaston kävijämäärä laski 27 269 kävijästä noin 20 000 kävijään. Kesällä vuotta kirjastojärjestelmän kävijämittari lakkasi ilmoittamasta lukuja, joten virallinen kävijöiden määrä on 10 077. 20 000 kävijää perustuu ovimittarin kokonaislukuun, josta on vähennetty vuosien 2019–2024 kävijämäärät, joten luku 20 000 kävijästä ei ole tarkka eikä lukua voi suoraan verrata vuoden 2024 lukuun.
Vanhojen ja uusien yritysten toimintaedellytysten kehittäminen			
Tavoite 1: 4H-toiminnan uudelleenkäynnistäminen.	Toimenpide 1: Vuonna 2024 Rautavaaran kunta selvitti 4H:n toimintaedellytyksiä kunnassa. Vuonna 2025 4H on käynnistänyt toimintansa Rautavaaralla.	Mittari 1: 4H on käynnistänyt toimintansa Rautavaaralla vuoden 2025 aikana.	Mittari 1: Tavoite on toteutunut osittain. 4H pilotoi toimintaansa Rautavaaralla järjestämällä nuorille suunnatun 4H-yritysjyyskurssin. Kurssille osallistui neljä oppilasta.
Tavoite 2. Vahvistetaan yhteistyötä paikallisten yritysten sekä koulutoimen välillä.	Toimenpide 1. Kutsutaan paikallisia yrittäjiä kouluvierailuille.	Mittari 1: vuoden aikana on toteutettu vähintään 1–2 kouluvierailua. (kyllä/ei)	Mittari 1: Tavoite on toteutunut. Yrittäjät eivät vierailleet fyysisesti koululla, mutta koululla järjestettiin yritysvierailupäivä, jonka aikana oppilaat pystyivät tutustumaan

			rautavaaralaisiin yrityksiin (Yrityskylä).
Hyvinvointia ja viihtymistä tukevan asuinympäristön kehittäminen ja markkinointi			
Tavoite 1: Vahvistetaan rautavaaralaisten lasten ja nuorten hyvinvointia luontoyhteyttä ja vahvistamalla.	<p>Toimenpide 1. Kehitetään ja otetaan käyttöön luontopedagogisia menetelmiä varhaiskasvatuksessa ja koulutoimessa.</p> <p>Toimenpide 2. Hyödynnetään aktiivisesti alueen luontoympäristöjä.</p>	<p>Mittari 1. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa on laadittu suunnitelma luontopedagogisten menetelmien toteuttamisesta (kyllä/ei)</p> <p>Mittari 2: Luontopedagogisia menetelmiä on kehitetty vähintään kuukausittain (kyllä/ei)</p> <p>Mittari 3. Varhaiskasvatuksessa ja koulussa on järjestetty vähintään yksi tapahtuma, jossa lapset ja nuoret ovat vierailleet rautavaaralaisessa luontokohteessa.</p>	<p>Mittari 1: Tavoite ei ole toteutunut. Systemaattista suunnitelmaa ei ole tehty, vaikka luontopedagogiikkaa on tuotu mukaan päiväkodin arkeen ja opetukseen.</p> <p>Mittari 2: Tavoite on toteutunut osittain. Luontopedagogisia menetelmiä on käytössä, mutta niitä ei on kehitetty harvemmin kuin kuukausittain. Kerran kuukaudessa -tavoite ei välttämättä ole realistinen.</p> <p>Mittari 3: Tavoite ei ole toteutunut. Päiväkodin välittömään lähiluontoon on tehty retkiä säännöllisesti, mutta varsinaisessa luontokohteessa ei ole käyty.</p>
Tavoite 2: Rautavaaralla on monipuolisia tapahtumia, jotka lisäävät viihtyvyyttä ja nostavat kunnan tunnettuutta.	<p>Toimenpide 1: Kunnan, yhdistysten, yritysten ja yksityishenkilöiden yhteistyössä tekemä Rautavaarapäivät järjestetään suurin piirtein samankokoisena kuin vuonna 2024.</p> <p>Toimenpide 2: Kulttuuritapahtumia tarjotaan monipuolisesti eri-ikäisille ja läpi vuoden.</p> <p>Toimenpide 3: Kirjastossa järjestetään vähintään kolme (3) kirjastoarjesta poikkeavaa tapahtumaa.</p>	<p>Mittari 1: Rautavaarapäivät 2025 järjestettiin suurin piirtein samankokoisena kuin vuonna 2025.</p> <p>Mittari 2: Kulttuuritapahtumia järjestettiin/ei järjestetty monipuolisesti eri-ikäisille läpi vuoden.</p> <p>Mittari 3: Kirjastossa järjestettiin/ei järjestetty vähintään kolme erilaista tapahtumaa.</p>	<p>Mittari 1: Tavoite on toteutunut. Rautavaarapäivät 2025 järjestettiin suurin piirtein samankokoisena kuin vuonna 2024.</p> <p>Mittari 2: Tavoite on toteutunut. Erilaisia kulttuuriin liittyviä tapahtumia on järjestetty läpi vuoden.</p> <p>Mittari 3: Tavoite on toteutunut. Kirjastossa on järjestetty esimerkiksi kaksi taidetyöpajaa, useammat näyttelyn avajaiset, mukiinmaalaustyöpaja,</p>

			useampi kirjailijavierailu, tuolijumppia, satutunteja ja muita tapahtumia.
Tavoite 3: Rautavaaran kunnassa on toimivat kotoutumispalvelut.	<p>Toimenpide 1: Kotoutumispalveluiden tuottaminen on vakiintunut Rautavaaralla, ja Rautavaaran kunta kykenee vastaamaan kotoutumislain asettamista velvollisuuksista.</p> <p>Toimenpide 2: Kunnan kotoutumisohjelma otetaan käyttöön ja sitä toteutetaan onnistuneesti kotoutumispalveluissa.</p> <p>Toimenpide 3: Kunnassa otetaan käyttöön Koto-AJ eli kotoutumisen asiakastietojärjestelmä.</p>	<p>Mittari 1: Kotoutumispalveluiden tuottaminen on vakiintunut. Kunta kykenee vastaamaan kotoutumislain asettamiin velvollisuuksiin.</p> <p>Mittari 2: Kotoutumisohjelma on otettu käyttöön ja sitä toteutetaan onnistuneesti kotoutumispalveluissa.</p> <p>Mittari 3: Koto-AJ on otettu käyttöön.</p>	<p>Mittari 1: Tavoite on toteutunut. Kotoutumispalveluiden tuottaminen on vakiintunut ja kunta kykenee vastaamaan kotoutumislain asettamiin velvollisuuksiin.</p> <p>Mittari 2: Tavoite on toteutunut osittain. Kotoutumisohjelma on palautettu ajoissa ELY-keskukselle. Kotoutumislakiin tehdyt muutokset eivät kuitenkaan enää vaadi kotoutumisohjelmaa kirjallisena dokumenttina.</p> <p>Mittari 3: Tavoite on toteutunut. Koto-AJ on otettu käyttöön.</p>
Tavoite 3: Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen kaikenikäisten rautavaaralaisten keskuudessa.	<p>Toimenpide 1. Koulussa käynnistetään säännöllisesti toteutettava liikkumiseen aktivoiva välituntitoiminta.</p> <p>Toimenpide 2: Kunnassa järjestetään vähintään kolme liikunta-aiheista tapahtumaa/tempausta.</p> <p>Toimenpide 3: Kunnassa toteutetaan vuoden 2025 aikana vapaa-aikakysely, jolla kartoitetaan ihmisten toiveita vapaa-aika-, kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kehittämiseen.</p> <p>Toimenpide 4: Vapaa-aikatoimi järjestää kuntalaisten toiveiden mukaisia kerhoja säännöllisesti.</p>	<p>Mittari: välituntitoimintaa on toteutettu viikoittain (kyllä/ei).</p> <p>Mittari 2: Kolme liikunta-aiheista tapahtumaa/tempausta järjestetty vuoden 2025 aikana.</p> <p>Mittari 3: Vapaa-aikakysely on toteutettu/ei ole toteutettu.</p> <p>Mittari 4: Aikuisten kerhotoiminta on/ei ole säännöllistä.</p> <p>Mittari 5: Liikunnanohjaajan palkkaamista on/ei ole selvitetty.</p>	<p>Mittari 1: Tavoite on toteutunut. Aktiivivälitunteja on viikoittain. Koulun pihalle on hankittu välituntivälinevarasto, josta oppilaat voivat ottaa varusteita välituntien ajaksi. Lisäksi koulunuorisotyöntekijä järjestää aktiivisia sisävälitunteja.</p> <p>Mittari 2: Tavoite on toteutunut. Liikunta-aiheisia tapahtumia oli kahdeksan (8) tapahtumaa.</p> <p>Mittari 3: Tavoite on toteutunut. Vapaa-aikakysely 2025 on toteutettu.</p> <p>Mittari 4: Tavoite on toteutunut. Aikuisten</p>

	Toimenpide 5: Kunnassa on selvitetty liikunnanohjaajan palkkaamista.		kerhotoiminta, esimerkiksi iltapäivähetki ikäihmisille Pajarinteellä, toimi säännöllisesti marraskuusta 2025 alkaen. Tuolijumppa on toiminut pääsääntöisesti tiistaisin esimerkiksi kesätaukoja lukuun ottamatta. Mittari 5: Tavoite on toteutunut. Kunnassa tehtiin selvitys liikunnanohjaajan palkkaamisesta.
--	--	--	---

Yhdistystoiminnan hyödyntäminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

Tavoite 1: Kunta tekee järjestöjen kanssa toimivaa yhteistyötä.	Toimenpide 1: Kuntaan on perustettu järjestöfoorumi, joka kokoontuu 2–3 kertaa vuoden aikana. Toimenpide 2: Kohdennetaan yhdistyksille toiminta-avustusta hyvinvoinnin kohdentamiseen ja huomioidaan yhdistysavustuksien myöntämisessä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.	Mittari 1: Järjestöfoorumi on järjestetty vähintään kaksi (2) kertaa vuoden 2025 aikana. Mittari 2: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen huomioitiin yhdistysavustuksia jaettaessa.	Mittari 1: Tavoite on toteutunut osittain. Yhdistyksille järjestettiin koko kylän pikkujoulut marraskuussa 2025, mutta järjestöfoorumien kaltaisiin tapahtumiin yhdistykset eivät ole osoittaneet merkittävää kiinnostusta. Mittari 2: Tavoite on toteutunut. Yhdistysavustuksissa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.
---	--	---	--

Tavoite 2: Pyydetään yhdistyksiä ja järjestöjä mukaan koulun ja varhaiskasvatuksen toimintaan.	Toimenpide 2: Koulu ja varhaiskasvatus ovat aktiivisia yhdistysten suuntaan ja ehdottavat yhteistyön muotoja.	Mittari 2: yhdistykset ovat tehneet yhteistyötä koulun ja/tai varhaiskasvatuksen kanssa vähintään kahdessa tapahtumassa.	Mittari 2: Tavoite on toteutunut. Keväällä järjestetyssä yhteisöllisessä vanhempainillassa ("koulukarkeloissa") ja niiden suunnittelussa oli mukana paikallisia yhdistyksiä ja yrityksiä. Myös koulun joulujuhla tehtiin järjestöyhteistyönä.
--	---	--	---

Kunta on hyvä paikka tehdä töitä

Tavoite 1: Tuodaan työkykyä ja -hyvinvointia tukevia elementtejä työntekijöiden työpäiviin.	Toimenpide 1: Kartoitetaan palvelualueen työntekijöiden toiveita työkyvyn tukemiseen	Mittari 1: Erilaisia työpäivän aikana tapahtuvia työntekijöiden hyvinvointia ja työkykyä	Mittari 1: Tavoite on toteutunut. Päiväkodilla järjestettiin Mieliteko-ohjelman kautta
---	--	--	--

Toimintamenot	3390343	3386545	3386545	3104554	3798	0 %	9 %
Toimintatulot	626688	625628	625628	608604	1060	0 %	3 %
Netto	2 763 655	2 760 917	2 760 917	2 495 950	2 738	0 %	11 %

	TP 2025 (€)	TA 2025 (€)	Muutettu TA 2025 (€)	TP 2024 (€)	Poikkeama Muut. TA (€)	Poikkeama Muut. TA (%)	Poikkeama TP 2024 (%)
Sisäiset menot	1020013	707765	707765	827114	312248	44 %	23 %
Sisäiset tulot							
Netto	1 020 013	707 765	707 765	827 114	312 248	44 %	23 %
Poistot	8517	18202	18202	12680			

TUNNUSLUVUT				
NETTO		2023	2024	2025
Perusopetus €/oppilas		10633	11678	13724
Lukio €/oppilas		14556	16069	15228
Hyvinvointi €/asukas		1657	1765	1973

